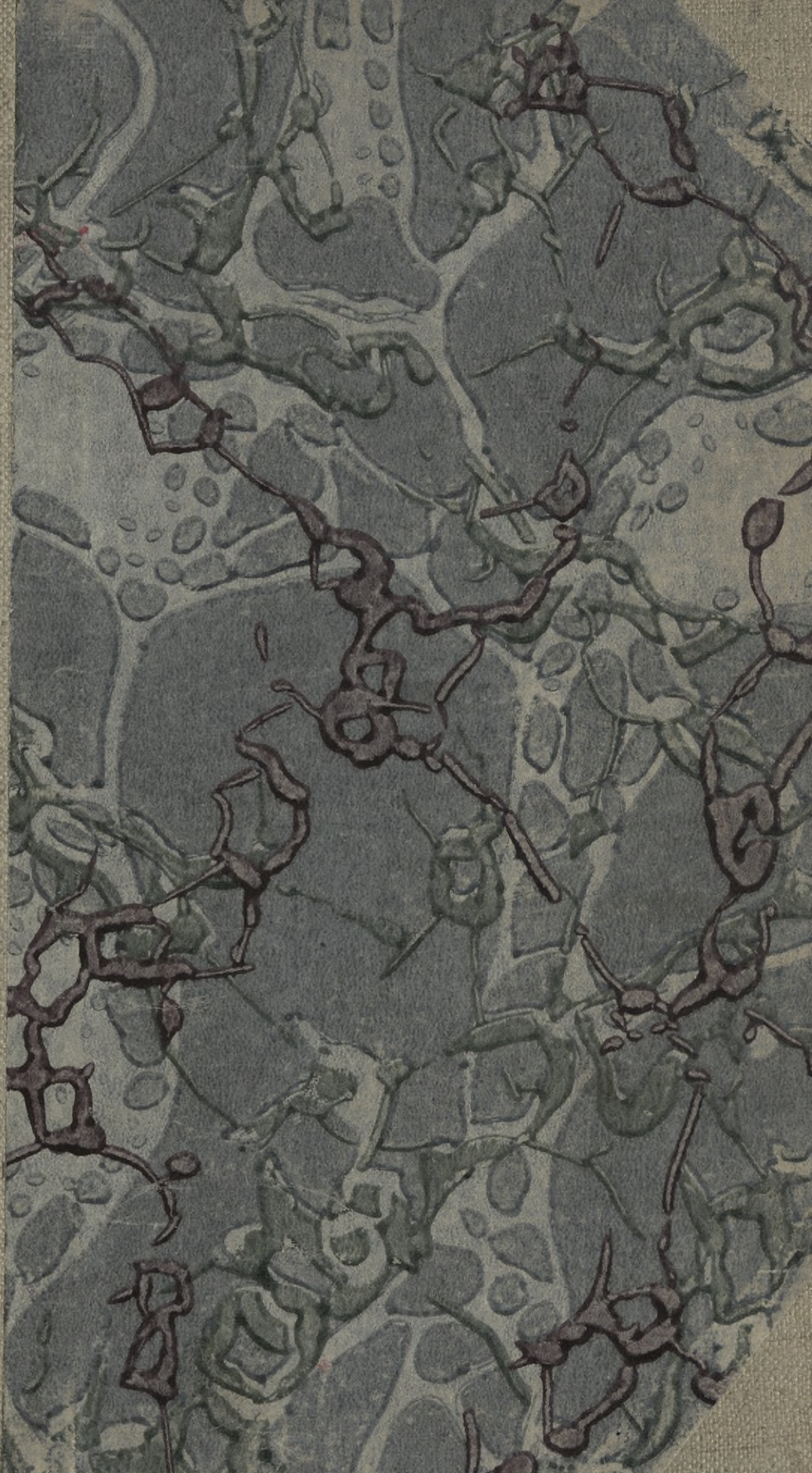

PROGRAM

C. K. AKADEMII TECHNICZNÉJ

LWOWSKIÉJ

NA ROK NAUKOWY 1873/4.

II.

WE LWOWIE,
NAKŁADEM C. K. AKADEMII TECHNICZNEJ.
1873.

Z I. Związkowéj drukarni.
Antoni Trompeteur, dyrektor.

WYCIĄG

z REGULAMINU TYMCZASOWEGO

WEWNĘTRZNEGO USTROJU I ZARZĄDU

C. K. AKADEMII TECHNICZNÉJ

WE LWOWIE.

Zadaniem Akademii technicznéj we Lwowie jest wykształcenie techników w zawodzie inżynieryi, budownictwa i chemiczno-technicznego przemysłu, nie tylko teoretycznie, zapomocą systematycznych wykładów specyalnych, ale także praktycznie, o ile takowe w szkole jest możebném.

Akademia techniczna dzieli się na trzy szkoły fachowe, mianowicie:

1. Szkołę inżynieryi,
2. Szkołę budownictwa,
3. Szkołę chemiczno-techniczną.

Prócz tego jest połączony z Akademią techniczną kurs handlowy.

Akademia techniczna jest urządzona na zasadzie wolności nauczania i uczenia się.

Każdy rok akademicki dzieli się na dwa półrocza: zimowe i letnie; półrocze zimowe trwa od 10. października do 28. lutego, a półrocze letnie od 4. marca do 31. lipca. Praktyczne pomiary słuchaczów geodezyi odbywają się od 1. do 20. lipca.

Słuchacze Akademii technicznéj dzielą się na zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Jako słuchacze zwyczajni mogą być przyjęci:

a) kandydaci, którzy w szkole średniéj przez rząd upoważnionéj uzyskali świadectwo dojrzałości, przyczém abituryenci gimnazyów

mają udowodnić dostateczną wprawę w rysunkach geometrycznych i z wolnéj ręki;

b) słuchacze zwyczajni równorzędnych Instytutów technicznych, przenoszący się do Akademii technicznéj.

Jako słuchacze nadzwyczajni mogą być przyjęci wszyscy, którzy nie posiadają kwalifikacyi wymaganéj od słuchaczów zwyczajnych, albo chcą uczęszczać tylko na niektóre wykłady; wszelako od kandydata na słuchacza nadzwyczajnego wymaga się dowodu ukończonego roku 18. i tych wiadomości przygotowawczych, które są potrzebne do zrozumienia wybranych przezeń wykładów.

Słuchacze nadzwyczajni nie mają prawa do żądania świadectw postępu i absolutoryów, jakotéż uwolnienia od czesnego i od tax za użytkowanie laboratoryów.

Gości dopuszcza się na wykłady tylko wyjątkowo za zezwoleniem Rektora. Jako goście mogą uczęszczać na wykłady tylko ludzie dojrzalszego wieku, albo ukończeni słuchacze innéj Akademii technicznéj lub Uniwersytetu.

Za uczęszczanie na wykłady w Akademii technicznéj opłaca się taxę immatrykulacyjną i czesne.

Taxa immatrykulacyjna wynosi 5 zł. w. a. i uiszcza się przy piérwszym wstępie do Akademii technicznéj, jakotéż przy wstępie powtórnym po rocznéj lub dłuższéj przerwie studyów.

Od opłaty téj należytości nie uwalnia się nikogo.

Czesne wynosi dla każdego słuchacza zwyczajnego 15 zł. w. a. na półrocze i uiszcza się przy wpisie.

Słuchacze nadzwyczajni i goście płacą na półrocze tyle zł. w. a. czesnego, ile wynosi liczba godzin wykładów w tygodniu, na które się zapisali, przyczém każde dwie godziny ćwiczeń lub rysunków rachuje się za jednę godzinę wykładu. Atoli czesne słuchacza nadzwyczajnego i gościa nie powinno przewyższać czesnego słuchacza zwyczajnego.

Słuchacze zwyczajni mogą być uwolnieni od całego lub od połowy czesnego na zasadzie dowiedzionego ubóstwa i dobrego w naukach postępu, udowodnionego świadectwem postępu; czesne zapłacone zwraca się w razie uwolnienia.

Uwalnianie od czesnego przysłuża Kolegium Profesorów.

Za użytkowanie laboratoryum uiszcza się taxę 15 zł. w. a. na półrocze.

Słuchacze zwyczajni ubodzy a pilni mogą być uwolnieni od téj taxy pod tymisamymi warunkami, jak od czesnego.

Oprócz ustaw powszechnych, odnoszących sie do studentów w ogóle, obowiązują słuchaczów Akademii technicznéj jeszcze oddzielne przepisy dyscyplinarne, które wręczy się każdemu słuchaczowi przy wpisie, i których ścisłe przestrzeganie tenże słowem honoru przyrzecze.

Nowowstępujący słuchacze zwyczajni do któréjkolwiek szkoły fachowéj mają się zgłaszać od 1. do 4. października włącznie u dziekana téjże szkoły; słuchacze zwyczajni dawniejsi lub przechodzący z innych równorzędnych Instytutów technicznych, jakotéż słuchacze nadzwyczajni, mają się zgłaszać u dziekana szkoły fachowéj od 1. do 8. października, względnie od 1. do 4. marca włącznie.

Każdy nowozgłaszający się powinien dziekanowi przedłożyć wypełnioną kartę wpisową, wszelkie wykazy dotychczasowych studyów i zatrudnień, jakotéż podać do zatwierdzenia plan nauk. Na zasadzie zatwierdzonego planu nauk odbywa się przyjęcie słuchacza w Rektoracie, które trwa do 8. października, względnie do 4. marca włącznie.

Uczęszczanie na wykłady i zachowywanie się potwierdza się słuchaczom zwyczajnym w książkach legitymacyjnych, wydanych na cały czas studyów, a słuchaczom nadzwyczajnym na kartach legitymacyjnych, wydanych na jeden rok.

Dla udowodnienia postępu w naukach mogą słuchacze zwyczajni zażądać świadectw postępu z pojedyńczych przedmiotów. Tych świadectw udziela się na zasadzie examinów ustnych i pisemnych, jakotéż prac rysunkowych lub praktycznych, dokonanych w ciągu roku lub półrocza szkolnego. Examiny ustne, celem otrzymania świadectwa postępu, odbywają się w dniach ostatnich roku lub półrocza szkolnego. Examin nieudały nie może być powtórzony.

Słuchacze zwyczajni, którzy uczęszczali na wszystkie przedmioty naukowe, zawarte w planie nauk dla szkoły fachowéj, mogą zażądać absolutoryum, potwierdzającego frekwentacyą, zachowywanie się, a ewentualnie postęp w naukach.

Kolegium Profesorów

c. k. Akademii technicznéj

uchwaliło na podstawie powyższego regulaminu następujące postanowienia wykonawcze.

I. O przyjmowaniu i wpisie słuchaczów.

a) zwyczajnych.

Kto chce być po raz piérwszy przyjętym do Akademii technicznéj jako słuchacz zwyczajny, wypełni dwie karty wpisowe, i odda je razem z potrzebnymi dokumentami dziekanowi szkoły fachowéj, do któréj życzy sobie być przyjętym.

Jeżeli pomiędzy przedłożonymi dokumentami znajduje się świadectwo dojrzałości ze szkoły realnéj, natenczas po przejrzeniu onego, dziekan poświadczy kwalifikacyą kandydata do przyjęcia na obydwóch kartach wpisowych i jednę kartę zwróci kandydatowi, drugą zaś zatrzyma u siebie dla sporządzenia katalogu szkoły fachowéj.

Z otrzymaną kartą wpisową uda się kandydat do Rektoratu, gdzie otrzyma za złożeniem 15 centów książkę legitymacyjną, którą wypełniwszy i zapłaciwszy przepisane taxy, zostawi w Rektoracie wraz z kartą wpisową. W Rektoracie zapisze się kandydata do katalogu przyjęcia słuchaczów zwyczajnych, wyda mu się kartę immatrykulacyi i poświadczy przyjęcie w książce legitymacyjnéj. Kartę immatrykulacyi i książkę legitymacyjną podpisze Rektor i odeszle dotyczącemu dziekanowi, który również podpisze się na książce legitymacyjnéj, a potem oba dokumenta zwróci kandydatowi z tą uwagą, aby zgłosił się osobiście do każdego wykładającego i dał sobie to poświadczyć w książce legitymacyjnéj.

Kandydatowi, który życzy sobie być przyjętym na zasadzie świadectwa dojrzałości z gimnazyum, poleci dziekan, aby się poddał examinowi wstępnemu z rysunków geometrycznych i z wolnéj

ręki. To polecenie zapisze na jednym exemplarzu karty wpisowéj, i tę kandydatowi zwróci z tą uwagą, aby w Rektoracie złożył taxę examinową 2 zł. w. a. i dał sobie poświadczyć na téj karcie tak zapłacenie powyższéj taxy, jakotéż w swoim czasie wynik examinu. Po złożeniu examinu z rysunków uda się kandydat napowrót do dziekana, który mu poświadczy kwalifikacyą do przyjęcia, jeżeli wynik examinu był dobry. Dalszy przebieg taki sam, jak powyżéj opisany.

U takich kandydatów, którzy byli już słuchaczami zwyczajnymi Akademii technicznéj, zaczyna się akt przyjęcia od poświadczenia dziekana, że kandydat posiada kwalifikacyą odpowiedną. Świadectwa postępu z przedmiotów słuchanych poprzednio w Akademii nie potrzeba przedkładać; również odpada immatrykulacya.

b) nadzwyczajnych.

Kandydaci, nieposiadający kwalifikacyi na słuchaczów zwyczajnych, jeżeli życzą sobie być przyjęci jako słuchacze nadzwyczajni Akademii technicznéj, zgłoszą się do dziekana szkoły fachowéj, do któréj chcą uczęszczać, wykażą się ukończonym rokiem 18. i potrzebnemi wiadomościami przygotowawczemi, i przedłożą kartę wpisową, w któréj powinne być wymienione wszystkie odczyty, na które mają zamiar uczęszczać. Jeżeli dokumenta przedłożone odpowiadają wymaganiom prawnym, natenczas kwalifikacyą do przyjęcia na poszczególne przedmioty poświadczy dziekan na karcie wpisowéj.

Na zasadzie kwalifikacyi do uczęszczania na wykłady jakotéż świadectwa zapłaconéj taxy immatrykulacyjnéj i uiszczonego czesnego za półrocze, wyda się kandydatowi kartę immatrykulacyi i kartę legitymacyjną.

Kandydaci, posiadający kwalifikacyą do przyjęcia na słuchaczów zwyczajnych, chcący jednak uczęszczać tylko na niektóre wykłady jako słuchacze nadzwyczajni, nie potrzebują wykazywać się ani wiekiem, ani téż wiadomościami przygotowawczemi.

II. O uwalnianiu od czesnego.

1. Od całego czesnego mogą być uwolnieni:

a) Słuchacze, nowowstępujący do Akademii technicznéj po ukończeniu szkoły realnéj lub gimnazyum, jeżeli zdali examin dojrzałości z postępem celującym i otrzymali z pilności i obyczajów stopnie bardzo dobre.

b) Słuchacze dawniejsi, lub przechodzący do Akademii technicznéj z innych równorzędnych Instytutów technicznych, jeżeli w roku szkolnym poprzedzającym otrzymali stopnie bardzo dobre z pilności i obyczajów i zdali examin z postępem dobrym przynajmniéj z tylu przedmiotów naukowych, ile ich wykładano w 15 godzinach tygodniowo, przyczém każde 2 godziny ćwiczeń lub rysunków rachuje się za jednę godzinę wykładu, a każda godzina przedmiotu, z którego słuchacz zdał examin z postępem celującym, uważa się za półtory godziny. Przedmioty, których wykład trwał tylko jedno półrocze, wchodzą w rachunek tylko z połową godzin wykładowych.

W obydwóch przypadkach *a)* i *b)* potrzeba nadto udowodnić, że tak słuchacz sam, jakoteż ci, co mają obowiązek utrzymywać go, są rzeczywiście ubodzy. Świadectwo ubóstwa, wydane przez urząd parafialny a potwierdzone przez właściwy urząd gminny, nie powinno być dawniejsze jak rok jeden.

2. Od połowy czesnego mogą być uwolnieni:

a) Słuchacze, którzy warunkom wymienionym w ustępie poprzedzającym uczynili zadość w przybliżeniu.

b) Słuchacze, którzy przerwali studya, wszelako nie dłużéj jak przez rok, jeżeli przed przerwą dopełnili warunków, wymienionych w ustępie 1.

3. Pobieranie stypendyum nie uprawnia do uwolnienia od czesnego, wszelako można także stypendystów uwolnić od całego lub od połowy czesnego, jeżeli z uwagi na nieznaczność stypendyum, podchodzą pod kategorye, wymienione w ustępach 1. i 2.

4. Chcący uzyskać uwolnienie od całego lub od połowy czesnego mają wnieść do Rektoratu Akademii swe podania wystosowane do Kolegium Profesorów c. k. Akademii technicznéj między 1. a 8. października. Do podania należy dołączyć świadectwa potrzebne na zasadzie ustępów 1. i 2. i wymienić w nich, czy petent w roku ubiegłym był uwolniony od czesnego lub nie, jakotéż czy pobiera jakie stypendyum.

5. Uwolnienie od czesnego jest ważne na przeciąg jednego roku szkolnego, dlatego należy wnosić podania o uwolnienie na każdy rok oddzielnie.

6. Przeciw orzeczeniu Kolegium Profesorów nie ma rekursu.

III. O potwierdzaniu frekwentacyi.

1. Frekwentacyą potwierdza się w ogólności w ostatnim tygodniu roku szkolnego. Z przedmiotów, wykładanych tylko w półroczu zimowém potwierdza się frekwentacyą w ostatnim tygodniu półrocza zimowego.

2. Jeżeli z przedmiotem naukowym połączone są repetytorya, ćwiczenia lub rysunki, frekwentacyą potwierdza się oddzielnie z przedmiotu i oddzielnie z repetytoryów, ćwiczeń lub rysunków.

3. Frekwentacyą z przedmiotu potwierdza się, jeżeli słuchacz pilnie uczęszczał na jego wykład; frekwentacyą zaś z repetytoryów, ćwiczeń i rysunków, jeżeli słuchacz brał w nich czynny udział.

4. O dopełnieniu warunków, wymienionych w ustępie 3, przekonywają wykładającego:

a) czytanie imiennego spisu słuchaczów,

b) odpowiedzi słuchaczów podczas repetytoryów,

c) wykonanie przez słuchaczów pewnéj liczby ćwiczeń lub rysunków.

5. Świadectwa postępu udziela się tylko na zasadzie potwierdzonéj frekwentacyi.

Wykaz odczytów w roku naukowym 1873/4.

1. Matematyka.

Profesorowie: **W. Żmurko** i Dr. **W. Zajączkowski.**

Kurs pierwszy: Trygonometrya płaska i kulista. — Geometrya analityczna. — 3 godziny tygodniowo. Prof. **W. Żmurko.**

Zasady rachunku różniczkowego i całkowego. — Teorya szeregów i zrównań algebrycznych. — 5 godzin tygodniowo. Prof. Dr. **W. Zajączkowski.**

Kurs drugi: Teorya linii i powierzchni krzywych. — 2 godziny tygodniowo. Prof. **W. Żmurko.**

Teorya całek określonych. — Zrównania różniczkowe. — 4 godziny tygodniowo. — Prof. Dr. **W. Zajączkowski.**

2. Fizyka.

Profesor Dr. **F. Strzelecki.**

Elektryczność i magnetyzm. — Nauka o falowaniu. — Optyka. — Akustyka. — Ciepło. — 6 godzin tygodniowo.

3. Geometrya wykreślna.

Profesor: **K. Maszkowski.**

Rzuty prosto- i ukośnokątne. — Rzuty centralne. — Perspektywa rzutowa i wolna. — Nauka o cieniu. — Powierzchnie krzywe. — 5 godzin wykładu, 10 godzin ćwiczeń rysunkowych tygodniowo.

4. Geodezya.

Profesor **D. Zbrożek.**

Kurs pierwszy: Pomiary mniejszych obszarów; pomiary zapomocą instrumentów kątomierniczych i stolikiem. — Mierzenie wysokości i poziomowanie. — 5 godzin wykładu, 6 godzin ćwiczeń rysunkowych tygodniowo. Ćwiczenia praktyczne oddziałami przez rok cały, nakoniec od 1. do 20. lipca wycieczka geodezyjna.

Kurs drugi: Rachunek prawdopodobieństwa. — Astronomia sferyczna w zastosowaniu do Geodezyi. — Teorya instrumentów, mierzenie podstawy i tryangulacya. — 3 godziny tygodniowo.

5. Mechanika techniczna.

Profesor **J. Franke.**

Kurs pierwszy: Cynematyka z zastosowaniem do mechanizmów. — Wstęp do dynamiki analitycznéj. — Statyka wykreślna.— W półroczu letniém 5 godzin tygodniowo.

Kurs drugi: Dokończenie dynamiki i statyki systemów fizycznych. — Teorya wytrzymałości. — Hydrostatyka i hydrodynamika. — Aerostatyka i aerodynamika. — Teorya machin. — Przez cały rok 6 godzin tygodniowo wykładu, prócz tego w półroczu letniém ćwiczenia konstrukcyjne 4 godziny tygodniowo.

6. Teorya machin.

Profesor **J. Franke.**

Ogólne własności pary. — Machiny parowe stałe i przenośne. — Lokomotywy. — Kotły parowe. — W półroczu zimowém 3 godziny tygodniowo.

7. Budownictwo lądowe.

Profesor **J. Zachariewicz** i **nauczyciel pomocniczy.**

Konstrukcye budownicze w kamieniu, drzewie i żelazie. — 6 godzin tygodniowo wykładu i 12 godzin ćwiczeń rysunkowych w pierwszym, 3 godziny tygodniowo wykładu i 18 godzin ćwiczeń rysunkowych w drugim kursie.

8. Historya architektury.

Profesor **J. Zachariewicz.**

2 godziny tygodniowo wykładu.

9. Nauka o formach architektonicznych i projektowanie.

Profesor **J. Zachariewicz.**

2 godziny wykładu i 4 godziny ćwiczeń rysunkowych tygodniowo w półroczu zimowém.

10. Budownictwo drogowe i wodne.

(Posada profesora nadzwyczajnego nie obsadzona.)

4 godziny wykładu tygodniowo przez rok cały, prócz tego 6 godzin ćwiczeń rysunkowych w półroczu zimowém, a 12 godzin w letniém.

11. Budowa mostów.

Profesor **J. Jägermann.**

5 godzin wykładu i 10 godzin ćwiczeń rysunkowych tygodniowo w półroczu zimowém; 4 godziny wykładu i 6 godzin ćwiczeń rysunkowych tygodniowo w półroczu letniém.

12. Budowa kolei żelaznych.

Profesor **J. Jägermann.**

4 godziny wykładu i 8 godzin ćwiczeń rysunkowych tygodniowo.

13. Technologia mechaniczna.

Profesor **S. Ziembiński.**

Fabrykacya i obrabianie żelaza i innych metalów. — Obrabianie drzewa. — Fabrykacya papiéru. — Młynarstwo. — Przędzelnictwo. — Tkactwo. — 4 godziny tygodniowo.

14. Nauka opisowa o machinach.

Profesor **S. Ziembiński.**

Motory żywe, wiatraki, motory wodne, machiny parowe i kotły. — Pompy. — Wentylatory i exhaustory. — Windy i żurawie. — 3 godziny wykładu przez cały rok, prócz tego 6 godzin ćwiczeń rysunkowych w półroczu letniém.

15. Mechanika elementarna.

Profesor **S. Ziembiński.**

5 godzin tygodniowo w półroczu letniém.

16. Kamieniarka.

Profesor **K. Maszkowski.**

3 godziny wykładu i 6 godzin ćwiczeń rysunkowych tygodniowo w półroczu zimowém.

17. Perspektywa malarska.

Profesor **K. Maszkowski.**

3 godziny wykładu i 6 godzin ćwiczeń rysunkowych tygodniowo w półroczu letniém.

18. Chemia ogólna.

Profesor **A. Freund.**

Wstęp do Chemii nowoczesnéj. — Chemia mineralna, w półroczu zimowém. — Chemia organiczna, w półroczu letniém. — 4 godziny wykładu przez rok cały, 12 godzin ćwiczeń w laboratoryum w półroczu letniém.

19. Chemia szczegółowa.

Profesor **A. Freund.**

4 godziny wykładu tygodniowo.

20. Chemia analityczna.

Profesor **A. Freund.**

2 godziny wykładu i 12 godzin ćwiczeń w laboratoryum tygodniowo.

21. Technologia chemiczna.

Profesor **R. H. Günsberg.**

Kurs pierwszy: Powietrze i woda. — Materyały opałowe. — Palowiska. — Materyały do oświetlania i sposoby oświetlania. — Technologia chemiczna materyałów budowlanych. — 4 godziny tygodniowo.

Kurs drugi: *a)* Wyrób soli kuchennéj. — Fabrykacya kwasu siarkowego i sody. — Wyroby z gliny. — Fabrykacya szkła. — Przemysł rolniczy. — Garbarstwo. — Farbierstwo. — 4 godziny tygodniowo.

b) Rozbiory i oznaczenie chemiczno-techniczne. — 2 godziny tygodniowo. — 24 godzin ćwiczeń w laboratoryum technologiczném tygodniowo.

22. Mineralogia.

Profesor **J. Niedźwiedzki.**

4 godziny tygodniowo w półroczu letniém.

23. Geologia i Geognozya.

Profesor **J. Niedźwiedzki.**

3 godziny wykładu przez rok cały, prócz tego 2 godziny ćwiczeń praktycznych w półroczu letniém.

PLAN NAUK

NA ROK 1873/4.

A. Szkoła inżynieryi.

Rok	Przedmiot	Półrócze zimowe W.	Ć.	R.	Półrócze letnie W.	Ć.	R.
I.	Matematyka kurs I.	6	2	—	6	2	—
	Geometrya wykreślna	5	—	10	5	—	10
	Fizyka	6	—	—	6	—	—
	Chemia mineralna	4	—	—	—	—	—
	Mineralogia	—	—	—	4	—	—
	Rysunki z wolnéj ręki i architekton.	—	—	4	—	—	6
		21	2	14	21	2	16
II.	Matematyka kurs II.	5	1	—	5	1	—
	Geodezya kurs I.	5	1	6	5	6	6
	Mechanika kurs I.	—	—	—	5	—	—
	Kamieniarka	3	—	6	—	—	—
	Geologia i geognozya	3	—	—	3	2	—
		16	2	12	18	9	6
III.	Budownictwo lądowe kurs I.	6	—	12	6	—	12
	Mechanika kurs II.	6	—	—	6	—	4
	Geodezya kurs II.	3	—	—	3	—	—
	Mechanika budownicza	2	—	—	2	—	—
	Kamieniarka	3	—	6	—	—	—
		20	—	18	17	—	16
IV.	Budownictwo wodne i drogowe	4	—	6	4	—	12
	Budownictwo lądowe kurs I.	6	—	12	—	—	—
	Budownictwo nadziemne przy kolejach	—	—	—	4	—	8
	Mechanika budownicza	2	—	—	2	—	—
	Teorya machin	3	—	—	—	—	—
	Trasowanie	2	—	—	—	2	—
	Buchhalterya i ustawy budownicze	—	—	—	3	—	—
		17	—	18	13	2	20

Rok	Przedmiot	Półrocze					
		zimowe			letnie		
		W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
V.	Budowa mostów	5	—	10	4	—	6
	Budowa kolei żelaznych	4	—	8	4	—	8
	Budowy nadziemne przy kolejach .	—	—	—	4	—	8
	Technologia mechaniczna	4	—	—	4	—	—
	Trasowanie	2	—	—	—	2	—
		15	—	18	16	2	22

B. Szkoła budownictwa.

Rok	Przedmiot	Półrocze zimowe W.	Ć.	R.	Półrocze letnie W.	Ć.	R.
I.	Matematyka kurs I.	6	2	—	6	2	—
	Geometrya wykreślna	5	—	10	5	—	10
	Fizyka	6	—	—	6	—	—
	Chemia mineralna	4	—	—	—	—	—
	Mineralogia	—	—	—	4	—	—
	Rysunki z wolnéj ręki i architekton.	—	—	4	—	—	6
		21	2	14	21	2	16
II.	Geodezya kurs I.	5	1	6	5	6	6
	Geognozya	3	—	—	—	—	—
	Mechanika elementarna	—	—	—	5	—	—
	Technologia mechaniczna	4	—	—	4	—	—
	Kamieniarka	3	—	6	—	—	—
	Rysunki ornamentalne i modelowanie	—	—	10	—	—	10
		15	1	22	14	6	16
III.	Budownictwo lądowe kurs I.	6	—	12	6	—	12
	Mechanika budownicza	2	—	—	—	—	—
	Historya architektury kurs I.	2	—	—	2	—	—
	Technologia mechaniczna	4	—	—	4	—	—
	Perspektywa malarska	—	—	—	3	—	6
	Kamieniarka	3	—	6	—	—	—
		17	—	18	15	—	18
IV.	Budownictwo lądowe kurs II.	3	—	18	3	—	18
	Historya architektury	2	—	—	2	—	—
	Nauka o formach archit. i projektowanie	2	—	4	—	—	—
	Technologia mechaniczna	4	—	—	4	—	—
	Perspektywa malarska	—	—	—	3	—	6
	Buchhalterya i ustawy budownicze	—	—	—	3	—	—
		11	—	22	15	—	24

C. Szkoła chemii technicznéj.

Rok	Przedmiot	Półrocze					
		zimowe			letnie		
		W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
I.	Matematyka kurs I.	6	—	—	6	—	—
	Fizyka	6	—	—	6	—	—
	Chemia ogólna	4	—	—	4	—	—
	Geometrya wykreślna	5	—	10	—	—	—
	Botanika	—	—	—	3	—	—
	Mineralogia	—	—	—	4	—	—
	Prace w laboratoryum chemiczném .	—	—	—	—	12	—
		21	—	10	23	12	—
II.	Chemia szczegółowa	4	—	—	4	—	—
	Chemia rozbiorowa	2	—	—	2	—	—
	Technologia chemiczna kurs I. . .	4	—	—	4	—	—
	Geologia	3	—	—	—	—	—
	Mechanika elementarna	—	—	—	5	—	—
	Budownictwo lądowe	6	—	6	6	—	6
	Prace w laboratoryum chemiczném .	—	12	—	—	12	—
		19	12	6	21	12	6
III.	Technologia chemiczna kurs II. .	6	—	—	6	—	—
	Technologia mechaniczna	4	—	—	—	—	—
	Nauka opisowa o machinach . .	3	—	—	3	—	6
	Prace w laborat. technologiczném .	—	24	—	—	24	—
		13	24	—	9	24	6

Etat osobowy

c. k. Akademii technicznéj.

Rektor.

Felix Strzelecki, doktor filozofii, p. z. profesor fizyki, członek czynny galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, członek czynny c. k. Akademii Nauk w Krakowie i korespondent Towarzystwa Nauk Ścisłych w Paryżu.

Prorektor.

Jan Nep. Franke, p. z. profesor mechaniki, korespondent Towarzystwa Nauk Ścisłych w Paryżu.

Dziekan szkoły inżynieryi.

Władysław Zajączkowski, p. z. profesor matematyki, doktor filozofii, korespondent c. k. Akademii Nauk w Krakowie i Towarzystwa Nauk Ścisłych w Paryżu, b. profesor Uniwersytetu warszawskiego.

Dziekan szkoły budownictwa.

Julian Zachariewicz, p. z. profesor budownictwa lądowego i mechaniki budowniczéj.

Dziekan szkoły chemiczno-technicznéj.

August Freund, p. z. profesor chemii, doktor filozofii, b. docent Uniwersytetu lwowskiego.

Kolegium Profesorów.

Wawrzyniec Żmurko, p. z. profesor matematyki, członek czynny Akademii Nauk w Krakowie i galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, członek honorowy Towarzystwa Nauk Ścisłych w Paryżu.

Felix Strzelecki, jak wyżéj.

Julian Zachariewicz, jak wyżéj.

Józef Jägermann, p. z. profesor nauk inżynierskich.

Karol Maszkowski, p. z. profesor geometryi wykreślnéj, członek czynny galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Jan Nep. Franke, jak wyżéj.

Dominik Zbrożek, p. z. profesor geodezyi.

Władysław Zajączkowski, jak wyżéj.

August Freund, jak wyżéj.

Hermann Rudolf Günsberg, p. z. profesor technologii chemicznéj, doktor filozofii.

Stanisław Ziembiński, p. z. profesor technologii mechanicznéj i opisowéj nauki o machinach.

Julian Niedźwiedzki, p. z. profesor mineralogii i geognozyi.

Leonard Marconi, p. nadzw. profesor rysunków ornamentalnych i modelowania.

Suplenci.

Stefan Kozma, sekretarz Uniwersytetu lwowskiego, suplent do wykładu rachunkowości, umiejętności handlowéj i ekonomii politycznéj.

Baron Raban Canstein, adjunkt w c. k. wyższym Sądzie krajowym, doktor praw, suplent do wykładu prawa handlowego i wekslowego, oraz przepisów o cłach i monopolach.

Franciszek Stiegler, suplent do wykładu stylu kupieckiego, geografii handlowéj i języka włoskiego.

Jan Amborski, nauczyciel języka francuskiego.

Asystenci.

Gustaw Bisanz, asystent przy katedrze budownictwa.

Tytus Sławik, asystent przy katedrze technologii chemicznéj.

Posady asystentów dla katedr: geometryi wykreślnéj, mechaniki, geodezyi, chemii ogólnéj i nauk inżynierskich nie są dotąd obsadzone.

Sekretarz.

Tomasz Sternal, członek Towarzystwa pedagogicznego.

STATYSTYKA

SŁUCHACZÓW AKADEMII TECHNICZNÉJ.

w roku 1872/3.

---

1. Zapisało się w półroczu piérwszém:

a) słuchaczów zwyczajnych	275
b) słuchaczów nadzwyczajnych . .	13
razem . .	288
przybyło w półroczu drugiém:	
a) słuchaczów zwyczajnych . . .	3
b) słuchaczów nadzwyczajnych . .	—
razem . .	3
Zapisało się więc w ciągu roku słuchaczów . .	291
ubyło zaś „ „ „ „ . .	40
Pozostało w końcu roku słuchaczów . . .	251

2. Podług metryki urodzenia pochodziło:

z Galicyi słuchaczów	256
„ Bukowiny „	12
„ Czech „	2
„ Morawii „	2
„ Węgier „	3
„ Siedmiogrodu słuchaczów . . .	6
„ Królestwa Polskiego słuchaczów .	3
„ Rosyi słuchaczów	7
razem . .	291

3. Ze względu na narodowość i wyznanie religijne był rozdział słuchaczów następujący:

Narodowość	Wyznanie					Razem
	rz. kat.	gr. kat.	orm. kat.	ewang.	mojżesz.	
Polaków	220	6	4	8	14	252
Rusinów	—	29	—	—	—	29
Niemców	6	—	—	2	1	9
Węgrów	1	—	—	—	—	1
Razem . .	227	35	4	10	15	291

4. Rozdział słuchaczów zwyczajnych ze względu na studya poprzedzające:

a) pozostało z roku poprzedzającego słuchaczów . . 177
b) zdało examin dojrzałości w szkole realnéj . . . 22
c) „ „ „ „ gimnazyum 12
d) „ „ wstępny w Akademii technicznéj . 64
e) przybyło z innych zakładów równorzędnych . . . 3
razem . 278

5. Wiek słuchaczów przy zapisie był następujący:

lat 35	ukończyło	3	słuchaczów,
„ 30	„	3	„
„ 29	„	1	„
„ 28	„	6	„
„ 27	„	8	„
„ 26	„	13	„
„ 25	„	10	„
„ 24	„	19	„
„ 23	„	28	„
„ 22	„	31	„
„ 21	„	57	„
„ 20	„	41	„
„ 19	„	46	„
„ 18	„	17	„
„ 17	„	8	„
razem . .		291	

Wiek średni przy zapisie był więc $21^3/_4$ lat.

6. Rozdział słuchaczów na pojedyńcze szkoły fachowe:

a) do szkoły inżynieryi zapisano słuchaczów . . . 259
b) „ „ budownictwa „ „ . . . 20
c) „ „ chemiczno-technicznéj zapisano słuchacz. 12
razem . . . 291

7. Ruch słuchaczów na pojedyńczych wykładach:

Przedmiot wykładu	Liczba słuchaczów		
	zapisanych	examinowanych na końcu roku	nieuczęszczających
Matematyka I.	122	43	23
Matematyka II.	59	21	9
Geometrya wykreślna	182	49	55
Kamieniarka	23	—	12
Mechanika I.	49	—	—
Mechanika II.	33	9	9
Nauka o machinach	16	11	5
Geodezya I.	87	18	16
Geodezya II.	21	—	3
Trasowanie geodez.	35	1	—
Budownictwo lądowe I.	22	—	1
Budownictwo lądowe II.	39	13	3
Nauka o formach architektoniczn.	17	—	—
Inżynierya I.	28	10	—
Inżynierya II.	20	8	2
Buchhalterya i ustawy budownicze	38	—	—
Fizyka	114	45	10
Chemia ogólna	97	6	23
Chemiczna technologia I. . . .	38	2	14

8. Wykaz pobranego czesnego i tax immatrykulacyjnych jakoteż laboratoryjnych.

Całe czesne zapłaciło w półr.	I.	słuchaczów	zw.	221	razem	3315.—	zł.
„ „ „ „ „	II.	„	„	171	„	2565.—	„
Połowę czesn. „ „ „	I.	„	„	27	„	202.50	„
„ „ „ „ „	II.	„	„	18	„	135.—	„
Czesne „ „ „	I.	„	nadzwycz.	13	„	232.—	„
„ „ „ „	II.	„	„	6	„	85.—	„
				razem	. .	7534.50	zł.

Uwolnionych od opłaty całego czesnego było w półr.	I.	słuch.	zw.			27
„ „ „ połowy „ „	„	„	„	„	„	27
				razem	. .	54

Uwolnionych od opłaty całego czesnego było w półr. II. słuchaczów zw. 56
„ „ „ połowy „ „ „ „ „ „ „ 18
razem . . 74

Nie zapłaciło czesnego w półroczu I. słuchaczów . . . . —
„ „ „ „ „ II. „ zwyczajnych 33
„ „ „ „ „ „ „ nadzwyczajnych 7
razem . . 40

Tych 40 słuchaczów uważa się, jakoby opuścili zakład.

Taxę immatrykulacyjną zapłaciło:
w półroczu I. słuchaczów 288 razem 1440 zł.
„ „ II. „ 3 „ 15 „
razem . 1455 zł. w. a

Taxę laboratoryjną zapłaciło:
w półroczu I. słuchaczów 7 całą 2 połowę razem 120 zł.
„ „ II. „ 6 „ 4 „ „ 120 „
razem . . 240 zł. w. a.

9. Wykaz pobierających stypendya:

6	słuchaczów	miało	stypendyum	po	210.—	zł.	razem	1260.— zł.
11	„	„	„	„	157.50	„	„	1732.50 „
1	„	„	„	„	262.50	„	„	262.50 „
1	„	„	„	„	150.—	„	„	150.— „
1	„	„	„	„	126.—	„	„	126.— „
1	„	„	„	„	90.—	„	„	90.— „
1	„	„	„	„	84.—	„	„	84.— „
2	„	„	„	„	63.—	„	„	126.— „
2	„	„	„	„	52.50	„	„	105.— „
1	„	„	„	„	50.—	„	„	50.— „

Na 27 słuchaczów przypadała zatém suma stypendyjna . 3986.— zł. w. a.

WAŻNIEJSZE ROZPORZĄDZENIA RZĄDOWE

I KRONIKA C. K. AKADEMII TECHNICZNÉJ

W ROKU 1872/3.

1. Wysokie c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświecenia zatwierdza reskryptem z dnia 13. sierpnia 1872. p. l. 7410. 1. projekt nowego planu nauk; 2. projekt tymczasowego programu odczytów na rok 1872/3; 3. projekt regulaminu normującego wewnętrzny ustrój i zarząd spraw c. k. Akademii technicznéj.

2. Wysokie c. k. Ministerstwo przyzwala reskryptem z dnia 11. października 1872. p. l. 12599 kwotę 2000 zł. a w. na urządzenie laboratoryum technologii chemicznéj i 1200 zł. a. w. na wynajęcie odpowiedniego lokalu.

3. Wysokie c. k. Ministerstwo uwiadamia reskryptem z dnia 17. października 1872. p. l. 12658 o utworzeniu trzech nowych katedr, a mianowicie: zwyczajnéj katedry technologii mechanicznéj nauki opisowéj o machinach, zwyczajnéj katedry mineralogii i geognozyi i nadzwyczajnéj katedry rysunków ornamentalnych i modelowania, tudzież o systemizowaniu cztérech nowych posad asystentów.

4. Wysokie c. k. Ministerstwo zatwierdza reskryptem z dnia 18. października 1872. p. l. 12923 wybór Dra Strzeleckiego Rektorem c. k. Akademii technicznéj na rok 1872/3.

5. Wysokie c. k. Ministerstwo zatwierdza reskryptem z dnia 26. października 1872. p. l. 13360 wybór prof. J. Frankego Prorektorem na rok 1872/3.

6. Rektorat c. k. Akademii technicznéj przedkłada Wysokiemu c. k. Ministerstwu dnia 19. listopada 1872. p. l. 452 memoryał Kolegium Profesorów w sprawie budowy gmachu dla c. k. Akademii technicznéj.

7. Wysokie c. k. Ministerstwo zatwierdza reskryptem z dnia 29. listopada 1872. p. l. 14266 nowy plan nauk na oddziale handlowym i wzywa Kolegium Profesorów do przedłożenia wniosków

w sprawie odłączenia kursu handlowego od Akademii technicznéj i przeistoczenia go w samoistny zakład handlowo-naukowy.

W wykonaniu powyższego rozporządzenia ministeryalnego Rektorat zaprosił lwowską i brodzką Izbę handlową do udziału w naradach nad tą sprawą; lwowska Izba handlowa wydelegowała do Komitetu obradującego WW. PP. Breuera, prezydenta I. h., Schellenberga, członka wydziału I. h. i sekretarza I. h. Bodyńskiego. Brodzka Izba handlowa podała swoje zdanie na piśmie. Poczém wypracowany w Komitecie i uzupełniony na posiedzeniu Kolegium Profesorów plan nauk dla nowéj szkoły handlowéj — którego referentem był p. S. Kozma — Rektorat przedłożył Wysokiemu c. k. Ministerstwu do zatwierdzenia.

8. Dnia 3. grudnia 1872. odbyła się w sali Zakładu naukowego im. Ossolińskich uroczysta inauguracya wybranego na rok akademicki 1872/3 Rektora Dra Felixa Strzeleckiego w obecności naczelników władz rządowych i dygnitarzy autonomicznych. Po przemówieniach JE. Pana Namiestnika i JO. księcia Marszałka krajowego, pierwszy Rektor c. k. Akademii technicznéj miał mowę inauguracyjną, poczém p. Dr. Władysław Zajączkowski miał rzecz: O matematyce i jéj wpływie na wszystkie gałęzie wiedzy ludzkiéj.

9. Kolegium Profesorów mianuje uchwałą z dnia 11. grudnia 1872. cztérech asystentów; mianowicie dla katedry geodezyi, geometryi wykreślnéj, nauk inżynierskich i technologii chemicznéj.

10. Wysokie c. k. Ministerstwo oznajmia reskryptem z dnia 20. stycznia r. b. p. l. 554., że Najjaśniejszy Pan raczył Najwyższém postanowieniem z dnia 14. stycznia r. b. przyzwolić roczną dotacyą dla katedry technologii chemicznéj w kwocie 900 zł. a. w., tudzież na przyjęcie stałego laboranta z płacą systemizowaną 400 zł. a. w.

11. Wysokie c. k. Ministerstwo przyzwala reskryptem z dnia 27. lutego r. b. p. l. 1877 kwotę 600 zł. a. w. na zakupienie odlewów gipsowych od c. k. Muzeum Sztuk i Przemysłu w Wiedniu, a to dla katedry rysunków ornamentalnych i modelowania.

12. Wysokie c. k. Ministerstwo zawiadamia Kolegium Profesorów reskryptem z dnia 15. marca r. b. p. l. 3398 o Najwyższém postanowieniu z dnia 12. marca r. b. w sprawie budowy gmachu dla c. k. Akademii technicznéj i o wyznaczeniu na ten cel kwoty 1,300.000 zł. a. w., nadto wzywa do wyboru delegatów do komitetu budowniczego i nadzorczego.

Gmach Akademii podług planu wypracowanego przez prof. J. Zachariewicza ma stanąć w przeciągu trzech lat tj. do 1. października 1876. r. na Nowym Świecie na gruncie nabytym od JW. hr. Fredrowéj.

Do Komitetu budowniczego weszli ze strony Akademii Dr. F. Strzelecki, prof. inżynieryi J. Jaegermann i kierownik budowy prof. J. Zachariewicz.

Kolegium Profesorów uchwaliło za ten wspaniałomyślny akt łaski monarszéj złożyć w osobnéj deputacyi podziękowanie Najjaśniejszemu Panu. W wykonaniu téj uchwały Rektor Strzelecki i prof. Zachariewicz, wybrani przez Kolegium Profesorów, mieli zaszczyt złożyć Najjaśniejszemu Panu na audyencyi dnia 28. kwietnia r. b. podziękowanie imieniem c. k. Akademii technicznéj. Deputacya złożyła również podziękowanie JE. Panu Ministrowi Wyznań i Oświecenia, a Kolegium Profesorów in gremio podziękowało JE. Panu Namiestnikowi za szczególne starania i skuteczne popieranie téj sprawy.

13. Ponieważ przyzwolone dla technologii chemicznéj kwoty okazały się niedostatecznemi, przeto Wysokie c. k. Ministerstwo przyzwoliło reskryptem z dnia 4. kwietnia r. b. p. l. 714 kwotę 1500 zł. a. w. na dalsze pokrycie wydatków na urządzenie laboratoryum technologii chemicznéj.

14. Wysokie c. k. Ministerstwo podwyższa reskryptem z dnia 4. kwietnia b. r. p. l. 3956 zwyczajną dotacyą katedry chemii ogólnéj z 630 zł. a. w. na 900 zł. a. w. rocznie.

15. Rektorat przedkłada dnia 12. kwietnia r. b. p. l. 188 wnioski Kolegium Profesorów o systemizowanie dwóch nowych katedr nadzwyczajnych, a to jednéj katedry budownictwa lądowego i drugiéj nauk inżynierskich, tudzież posady adjunkta chemii ogólnéj.

16. Wysokie c. k. Ministerstwo podaje reskryptem z dnia 18. maja r. b. p. l. 371 normy w sprawie habilitacyi prywatnych docentów w c. k. Akademii technicznéj.

17. Rektorat c. k. Akademii technicznéj przedkłada Wysokiemu c. k. Ministerstwu dnia 8. maja b. r. p. l. 250 plan nauk na rok 1873/4 do zatwierdzenia.

18. Rektorat przedkłada Wysokiemu c. k. Ministerstwu dnia 6. czerwca b. r. p. l. 261 wnioski grona Profesorów w sprawie systemizowania posady kustosza, sługi bibliotecznego i wynajęcia lokalu na pomieszczenie biblioteki.

19. Rektorat składa d. 19. lipca r. b. p. l. 336 podziękowanie JW. Włodzimirzowi hr. Dzieduszyckiemu za ofiarowane bibliotece Akademii technicznéj 40tomowe dzieło Dinglera: „Polytechnisches Journal“.

20. Pomiary praktyczne w geodezyi odbyły się w roku 1872/3 w Złoczowie od dnia 6. — 26 lipca b. r.

21. Wysokie c. k. Ministerstwo zatwierdza reskryptem z dnia 27. sierpnia b. r. p. l. 9823 wybór Dra Strzeleckiego Rektorem, a prof. Frankego Prorektorem c. k. Akademii technicznéj na rok 1873/4.

22. Wysokie c. k. Ministerstwo oznajmia reskryptem z dnia 2. września b. r. p. l. 11538, że Najwyższém postanowieniem z dnia 29. sierpnia b. r. mianowani: Pp. inżynier-asystent kolei Karola Ludwika Stanisław Ziembiński, zwycz. profesorem technologii mechanicznéj i nauki opisowéj o machinach, sekcyjny geolog c. k. geolog. Zakładu w Wiedniu Julian Niedźwiedzki, zwycz. prof. mineralogii i geognozyi i rzeźbiarz Leonard Marconi w Warszawie, nadzw. prof. rysunków ornamentalnych i modelowania.

23. Wysokie c. k. Ministerstwo oznajmia reskryptem z dnia 6. września r. b. p. l. 11719, że Jego ces. i król. Apost. Mość raczył Najwyższém postanowieniem z d. 1. września r. b. zezwolić 1. na utworzenie nadzwyczajnéj katedry budownictwa drogowego i wodnego, tudzież encyklopedyi tych nauk; 2. na powołanie jednego a w razie potrzeby dwóch nauczycieli pomocniczych dla katedry budownictwa lądowego. — Tymże samym reskryptem Wysokie c. k. Ministerstwo zatwierdza plan nauk na rok 1873/4.

Mianowany z końcem roku akademickiego 1871/2 profesor technologii chemicznéj miał sobie przedewszystkiém powierzony obowiązek urządzenia osobnego laboratoryum technologicznego. W tym celu wynajęto stosowny lokal w domu Rubinsteina, przerobiono go na laboratoryum i z dotacyi nadzwyczajnéj w łącznéj kwocie 3500 zł., tudzież z dotacyi zwyczajnéj w kwocie rocznych 900 zł. użyto na urządzenie laboratoryum i zakupno potrzebnych instrumentów, przyrządów i preparatów 3550 zł. 30 ct. w. a. Inwentarz zbiorów technologii chemicznéj wykazuje obecnie 125 numerów.

Dla katedry rysunków ornamentalnych i modelowania, tudzież dla nauki o formach architektonicznych zakupiono od c. k. Muzeum Sztuki i Przemysłu w Wiedniu ze zwyczajnéj dotacyi budownictwa, tudzież z dotacyi nadzwyczajnéj w kwocie 600 zł. kollekcyą odlewów gipsowych za sumę 533 zł. 20 ct. w. a. Inwentarz zbiorów tych wykazuje 219 numerów.

Do laboratoryum chemii ogólnéj wprowadzono gaz i urządzono odpowiednio tak pracownię profesora i asystenta, jakotéż stoliki robocze słuchaczów. Inwentarz zbiorów tego laboratoryum obejmujący z końcem roku 1871/2 347 numerów powiększył się w ciągu roku 1872/3 o 51 pozycyi.

Do gabinetu fizykalnego przybyło 9 numerów. Z pomiędzy przyrządów zakupionych wymienić należy fotometr Bunsena z zegarem gazowym i okazy do doświadczeń mikro- i megaskopijnych zapomocą lampy elektrycznéj.

Do gabinetu mechaniki zakupiono kompletny zbiór przyrządów do rysunku linearnego i przyrząd do zaszczelniania rur ogniowych. Przy sposobności wystawy wiedeńskiéj zamówiono znaczną ilość modelów u fabrykantów zagranicznych.